

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2659

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *incassobureaus en de dubieuze handel in schulden* (ingezonden 10 juli 2017).

Antwoord van Minister **Blok** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Ministers van Financiën en van Economische Zaken (ontvangen 7 september 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 2453.

Vraag 1

Wat is uw reactie op de uitzending van Nieuwsuur en het onderzoek van Investico en de Groene over de handel in private schulden?¹

Antwoord 1

Ik heb kennis genomen van de uitzending en het onderzoek, waarin aandacht wordt geschonken aan de wijze van innen van opgekochte vorderingen en de verantwoordelijkheid van onder meer banken op grond van hun zorgplicht. In de beantwoording hieronder ga ik hier nader op in.

Vraag 2, 5 en 6

Wat gaat u doen om malafide incassobureaus aan te pakken, in lijn met de motie Gijs van Dijk/Jasper van Dijk (Kamerstuk 24 515, nr. 393)?

Wat vindt u van het feit dat er nog nooit een incassobureau is beboet, ondanks het feit dat de Autoriteit Consument & Markt (ACM) constateert dat incassobureaus regelmatig onterecht kosten factureren?

Is het wettelijk kader wel afdoende, aangezien incassobureaus nog nooit zijn gesanctioneerd?

Antwoord 2, 5 en 6

Op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming kunnen zowel de Autoriteit Consument en Markt als de Autoriteit Financiële Markten (als het gaat om een financiële dienst) handhavend optreden indien sprake is van een oneerlijke handelspraktijk. Op grond van het Wetboek van Strafrecht kan strafrechtelijk worden opgetreden in geval van onder meer bedreiging of fraude. Zie ook de antwoorden op recente Kamervragen van de SP². In aanvulling hierop meld ik dat toezicht op kredietaanbieders wordt uitgeoef-

¹ Nieuwsuur, 4 juli 2017

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015- 2016, nr. 2191.

fend door de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Vanuit die verantwoordelijkheid heeft de AFM in november 2016 een leidraad «Consumenten en Incassotrajecten» gepubliceerd over de verantwoordelijkheden van aanbieders van consumptief krediet bij betalingsachterstanden Indien de kredietaanbieder het incasseren van een vordering die voortvloeit uit een kredietovereenkomst uitbesteedt aan een derde, dan blijft de kredietaanbieder verantwoordelijk voor de naleving van de eisen (waaronder de zorgplicht en de regels rondom uitbesteding) zoals opgenomen in de Wet op het financieel toezicht (Wft).

Kredietaanbieders kunnen vorderingen ook verkopen aan incassobureaus of andere derden. In een dergelijk geval zullen de incassobureaus veelal kwalificeren als aanbieders van krediet en kan de AFM handhavend optreden indien de Wft wordt overtreden.

Vraag 3 en 4

Heeft u de mogelijkheid van een verbod op de doorverkoop van private schulden al verkend, zoals toegezegd in het algemeen overleg over armoede en schulden 21 juni jongstleden?

Bent u bereid om op korte termijn een voorstel voor een verbod op het doorverkopen van private schulden naar de Kamer te sturen?

Antwoord 3 en 4

Incassobureaus kunnen vorderingen innen voor een schuldeiser of zelf de rol van schuldeiser overnemen. In beide gevallen dienen zij zich bij de inning van de vordering, evenals de schuldeiser zelf, correct te gedragen. Er is een duidelijke algemene regeling inzake de overdracht van vorderingen in het Burgerlijk Wetboek (BW) opgenomen. Een verbod op het doorverkopen van private vorderingen zou betekenen dat bedrijven die niet de tijd en de expertise hebben om (soms moeilijk te innen) vorderingen te incasseren, geen vorderingen meer kunnen verkopen aan een incassobedrijf (dat de vorderingen vervolgens int voor zichzelf). De kern van het probleem ligt hier niet in het doorverkopen zelf, maar in de handelwijze van een deel van de incassobranche. Bepaalde incassobedrijven innen op onregelmatige wijze, door o.a. oneigenlijke druk op de debiteur uit te oefenen of onterechte kosten in rekening te brengen.

Een verbod op het doorverkopen van vorderingen lijkt mij geen oplossing voor de gesignaleerde problemen bij de inning door incassobureaus. Zoals eerder opgemerkt kan reeds worden opgetreden tegen dergelijke handelwijzen en wacht ik de onderzoeken dienaangaande af (zie het antwoord op vraag³).

Vraag 7

Deelt u de mening dat een incassobureau dat onterechte kosten in rekening brengt, standaard een boete moet krijgen?

Antwoord 7

Het in rekening brengen van onterechte kosten kan een oneerlijke handelspraktijk opleveren en hiertegen kan worden opgetreden op grond van de Wet handhaving oneerlijke handelspraktijken. Het is aan de toezichhouders, de Autoriteit Consument & Markt en de AFM om hierin te acteren.

Vraag 8 en 9

Onderschrijft u dat bij maandelijks terugkerende kosten (zoals een afbetalingsregeling met de belastingdienst of energierekening) voor elke te laat betaalde rekening 40 euro aan incassokosten gerekend kan worden, waardoor iemand al snel vele honderden euro's incassokosten per jaar moet betalen? Bent u bereid dit aspect van de Wet normering buitengerechtigde incassokosten te evalueren en desgewenst aan te passen?

³ Nieuwsuur, 4 juli 2017

Antwoord 8 en 9

In artikel 6:96 lid 7 BW is een privaatrechtelijke regeling getroffen voor het geval een schuldeiser meerdere vorderingen heeft op dezelfde schuldenaar.⁴ Deze vorderingen kunnen voortvloeien uit één overeenkomst of uit verschillende overeenkomsten. Wanneer de schuldenaar in verzuim is en de vordering opeisbaar is, kan een schuldeiser aanvangen met het incassotraject. Wanneer de schuldenaar een consument is, zal er eerst een aanmaning moeten worden gestuurd.

Indien een schuldeiser meerdere opeisbare vorderingen heeft op een schuldenaar en het incassotraject voor deze vorderingen wil starten door het sturen van een aanmaning, moet hij de vorderingen voor de berekening van de incassokosten bij elkaar optellen. Na de aanmaning heeft een schuldenaar vervolgens nog een termijn van veertien dagen om te betalen zonder dat incassokosten verschuldigd zijn. Met deze regeling wordt recht gedaan aan alle betrokken belangen. Een schuldeiser heeft er belang bij dat hij zijn geld op tijd ontvangt en moet op betaling kunnen aandringen als deze uitblijft. Wanneer er te laat wordt betaald, kan de schuldeiser niet inschatten of dat een eenmalige gebeurtenis is of dat de schuldenaar meerdere vorderingen niet zal voldoen.

Een schuldenaar die voorziet niet binnen de termijn te kunnen betalen, kan contact opnemen met de schuldeiser om te bezien of een incassotraject kan worden voorkomen. Hij heeft daarin een eigen verantwoordelijkheid. Kan een schuldenaar zijn verplichtingen langdurig niet nakomen, dan kan hij contact opnemen met de gemeentelijke schuldhulpverlening.

In zijn algemeenheid geldt verder dat de schuldeiser zijn schade zoveel mogelijk dient te beperken en dat hij – indien op voorhand vaststaat dat aanmaning niet tot betaling zal leiden – nodeloze (incasso)kosten dient te voorkomen. Dit principe geldt ook voor de regeling van cumulatie van incassokosten. Ik meen dat bij de totstandkoming van de Wet normering buitengerechtelijke incassokosten zoveel mogelijk rekening is gehouden met de belangen van zowel de schuldenaar als de schuldeiser. Ik zie voornamelijk geen aanleiding deze regeling tegen het licht te houden.

Vraag 10 en 11

Wat is uw reactie op het feit dat ABN Amro haar speciale leningen heeft verkocht aan Lindorf en dat ING deze leningen verkocht aan Vesting Finance? Deelt u de mening dat de banken in kwestie altijd verantwoordelijk blijven voor de schuld en dat zij tevens een zorgplicht hebben? Op welke manier moet deze zorgplicht tot uiting komen?

Antwoord 10 en 11

De algemene zorgplicht houdt in dat financiële dienstverleners op zorgvuldige wijze de gerechtvaardigde belangen van consumenten in acht moeten nemen (artikel 4:24a, eerst lid, Wft). De AFM heeft in de Leidraad Consumenten en Incassotrajecten uitgewerkt wat de AFM verwacht van kredietaanbieders wanneer zij het innen van vorderingen uitbesteden aan incassobureaus of andere derden, of wanneer zij vorderingen doorverkopen.

Indien de kredietaanbieder het incasseren van de vordering uitbesteedt aan een derde, dan blijft de kredietaanbieder verantwoordelijk voor de naleving van de eisen (waaronder de zorgplicht en de regels rondom uitbesteding) zoals opgenomen in de Wet op het financieel toezicht (Wft). De kredietaanbieder dient dan ook onder meer afspraken te maken met het incassobureau zodat de belangen van de klant worden gewaarborgd.

Kredietaanbieders kunnen vorderingen ook verkopen aan incassobureaus of andere derden. Indien een vordering of een kredietovereenkomst wordt overgedragen aan een derde partij, zal die derde veelal kwalificeren als een aanbieder van krediet indien de derde partij zelf de vorderingen beheert. De derde is dan vergunningplichtig en dient zodoende te voldoen aan de eisen van de Wft.

⁴ Belastingsschulden worden via de bestuursrechtelijke weg ingevorderd.